

<https://doi.org/10.15407/np.73.216>
УДК 314.151.3-054.73:364-787]:061:004.65](477)“364”

Світлана Спіріна,

молодший науковий співробітник,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: pilgrim1715@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8962-0550>

Ольга Пестрецова,

старший науковий співробітник,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: pestretsova@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0102-9134>

ДОЦІЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ПЛАТФОРМИ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ НА ДОПОМОГУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ

Розглянуто ситуацію щодо забезпечення потреб внутрішньо переміщених осіб в Україні, виявлено проблеми слабкої поінформованості цієї категорії населення щодо пільг та інших преференцій, які вони мають отримувати у зв'язку з вимушеним переміщенням в інші регіони України через військові дії. Проаналізовано доцільність створення платформи для об'єднання державних та громадських структур, волонтерських організацій, діяльність яких спрямована на допомогу ВПО. Відзначено важливість структуризації ресурсів на допомогу ВПО, адресне та електронне посилення з акцентом на їхню фахову спрямованість та активну діяльність. Доведено доцільність створення єдиної інформаційної платформи на допомогу ВПО, також звертається увага позитивного впливу цього ресурсу на діяльність громадських організацій, а також відзначається, що така інформаційна платформа може стати корисною і для науковців, які вивчають цю проблематику.

Ключові слова: внутрішньо переміщені особи, сайти, бази даних, державні структури, фонди, волонтерські організації, міжнародні організації.

Внутрішнє переміщення та біженство, з яким зіткнулась Україна від початку російської агресії (у 2014 р., та повномасштабної – у 2022 р.), має цілу низку складних і взаємопов’язаних вимірів: політичний, соціальний, правовий, демографічний, економічний, культурний, психологічний, антропологічний, інформаційний. Саме останній аспект став предметом наукового інтересу авторок цієї статті – від дослідження рівня забезпеченості інформаційних потреб українців, що в умовах зовнішньої агресії були змушені залишити свої оселі, роботу, часто – розірвати емоційні зв’язки та переїхати до інших, більш безпечних регіонів нашої держави, або ж узагалі покинути Батьківщину і шукати притулку за кордоном – до обґрунтування доцільності створення єдиної інформаційної платформи для цих категорій громадян. Ідеться про більш ніж значну і, що важливо, неоднорідну групу людей, яких об’єднує втрата домівки і втеча від війни: станом на березень 2024 р., за даними Міністерства соціальної політики України, кількість тих, хто з 2022 р. був вимушений покинути своє житло і шукати притулку в інших регіонах, досягла 3,5 млн, а деяким із них довелося шукати нового місця перебування повторно. За останніми даними Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, в Україні станом на липень 2024 р. допомогу на проживання отримують понад 1,2 млн переселенців [8]. У цілому кількість ВПО, починаючи з 2014 р., вже нараховує 4,9 млн осіб [15]. Найбільше ВПО перебуває в Донецькій області – 550 тис. осіб, у Харківській – 523 тис., Дніпропетровській – 466 тис., у Києві – 410 тис. осіб [4].

У зв’язку з такою кількістю вимушених переселенців виникла необхідність створити їм умови для адаптації, проживання, матеріальної та психологічної підтримки. Тож на допомогу людям, які опинилися без даху над головою та потребували соціальної підтримки, долучилися державні та волонтерські організації.

За даними на липень 2023 р., з 24 лютого 2022 р. було створено 8272 організації благодійного спрямування та засновано 4824 громадські організації для допомоги українцям, вимушеним рятуватись від війни. Загальна кількість благодійних організацій в Україні на сьогодні (літо 2024 р.) становить 27 087 організацій. Відразу треба відзначити нерівномірний їх розподіл по всій Україні: найбільша

кількість зареєстрованих благодійних організацій перебуває у Києві – 13% від загальної кількості, а саме – 1435. Далі Київська область, де функціонують 315 благодійних організацій, наступна Львівська – 288, Харківська – 280, Дніпропетровська – 227. Згідно з інформацією департаменту соціального захисту Донецької ОДА, для переселенців із Донеччини у першій половині 2024 р. по всій Україні функціонували 68 гуманітарних штабів. Відзначимо також, що 94% усіх благодійних організацій зареєстровані як організації, що діють у сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги [1].

Висвітлення питання проблем біженців та внутрішньо переміщених осіб спостерігається на різних рівнях: найбільш оперативним слід вважати публіцистичний, науковий інтерес можуть становити попередні узагальнення переселенського досвіду, обговорення потреб і запитів [4, 5, 7, 8]. Тут важливо зазначити, що в засобах масової інформації увага до внутрішньо переміщених осіб не завжди була однорідною: після першої хвилі міграційного потоку у 2014 р., коли внаслідок захоплення Криму та частини Донецького регіону почали виїжджати перші переселенці, тема задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) набула гостроти та актуальності, однак із часом ця проблематика поступово дедалі менше порушувалась у медійному просторі. Наступна хвиля з цієї тематики набула гостроти й актуальності з початком повномасштабної російсько-української війни у 2022 р. Важливим джерелом дослідження залишаються матеріали різних соціологічних опитувань та статистичного аналізу питань, пов'язаних із біженством і внутрішнім переміщенням [1, 2, 9, 13].

Наукове осмислення проблеми порушувалося фахівцями різних галузей, зокрема і в контексті дослідження соціальних комунікацій [3, 10, 11, 12, 14]. Зокрема, науковці порушували проблеми понятійних та правових особливостей явища, соціальних характеристик і практик, проблем політичної соціалізації, впливу на ринок праці та з точки зору ресурсу інноваційного розвитку в контексті теорії людського капіталу; аналізували підтримку ВПО з боку інформаційних ресурсів, писали про напрями бібліотечної роботи на допомогу ВПО. У практичному зрізі варто відзначити інформаційні ресурси НБУВ, зокрема бюлетень Національної юридичної

бібліотеки НБУВ «Адаптація переселенців в Україні». Розглядаємо його як перспективне джерело різних наукових досліджень, оскільки постійний моніторинг відповідних ініціатив здійснювався з 2014 р. (з лютого 2022 р. перейменовано на «Вимушені переселенці: стан, проблеми, перспективи»). Відтак можемо говорити про десятирічний зріз повідомлень інфополя, систематизований за хронологічним, географічним, адміністративним принципом.

Реалізуючи мету, поставлену в цій розвідці – аналізу та систематизації наявних електронних ресурсів на допомогу внутрішньо переміщеним особам, вдаємося до кількарівневого моніторингу: перше – з’ясування потреб різних категорій ВПО, друге – виявлення і представлення ресурсів на їх забезпечення, третє – з’ясування закономірностей інформаційного забезпечення проблеми ВПО.

З огляду на тривалість військових дій на території України, проблематика соціальної адаптації переселенців і надалі потребує свого вирішення. Через понад два роки повномасштабної війни перед внутрішньо переміщеними особами стоять ті самі виклики – житло, робота, соціалізація та адаптація на новому місці. Для з’ясування основних характеристик потреб ВПО звернемося до результатів опитування волонтерської спілки «Поруч» (2024 р., мета опитування – окреслити проблеми, з якими продовжують стикатися внутрішньо переміщені особи; оцінити, чи задоволені ВПО наданням допомоги від уряду; дізнатися, наскільки поширена практика порушення прав ВПО в різних сферах). Опитування пройшли 682 вимушені переселенці, які перебувають у Києві. Серед них за віком переважають люди 41–50 років. Переважна більшість із них переїхали з Донецької області (37,8%). Отже, серед критичних потреб вимушені переселенці назвали нестачу грошей (65,3%), побутових речей (46,4%), засобів гігієни (42,6%), житла (33,3%). Для 91,6% респондентів основним джерелом доходів є виплати ВПО. Серед проблем під час адаптації на новому місці проживання 39,6% переселенців назвали орієнтування в місці, транспорт та відсутність інформації. Результати такого опитування волонтерська спілка «Поруч» озвучила на заході «Соціально-економічні права ВПО: стан в регіонах після двох років з початку масової міграції», де під час обговорення були визначені нагальні проблеми ВПО:

відсутність інформації щодо прав та пільг ВПО; соціальне забезпечення та підтримка осіб поважного віку; відсутність соціального житла; нестача коштів для оплати орендованого житла; проблеми пошуку роботи переважно через відсутність навчання та перекваліфікації; нестача робочих місць із гідною оплатою. Водночас, як було відзначено, такі проблеми існують і в інших регіонах України [5].

Тож з метою інформаційного забезпечення ВПО необхідними даними про пільги та допомогу, науковці НЮБ НБУВ активно долучилися до створення порталу, який би міг максимально доступно доносити ВПО інформацію про різноманітні структури, фонди й організації, що надають соціальну, психологічну, матеріальну підтримку цій категорії громадян. Водночас важливо звернути увагу внутрішньо переміщених осіб не лише на перелік державних структур та волонтерських груп, які переймаються долею цієї категорії населення, а ще й визначити їх напрями діяльності, доступність звітів про кількість осіб, які вже отримали допомогу, якість цієї допомоги тощо. Тобто об'єднана інформаційна платформа має максимально зручно, швидко та адресно донести ВПО всі необхідні для них відомості про матеріальну й психологічну допомогу, соціальний захист та юридичну підтримку.

Отже, під час роботи із систематизації інформації для ВПО, авторками цієї статті було виявлено та розглянуто 323 сайти, що висвітлювали відповідну проблематику. Серед проаналізованих ресурсів 92 – це сайти державних центральних та регіональних структур, 83 – створені в контексті самоорганізації та взаємодопомоги внутрішньо переміщених осіб, 72 – українські загального спрямування, 76 – іноземні сайти. Центральні й регіональні сайти також мають посилання на регіональні/місцеві структури, створені саме для задоволення потреб ВПО. Виходячи з цього, систематизація матеріалів має здійснюватися за принципом авторів (власників) відповідних ресурсів: центральні органи влади України; територіальна/регіональна влада; організації на допомогу ВПО, засновані внутрішньо переміщеними особами; інші групи волонтерських організацій; міжнародні благодійні фонди.

Систематизуючи відповідну інформацію про державні структури, місцеві ради на допомогу ВПО, волонтерські групи, фонди й хаби,

вважаємо за потрібне наголосити на важливості вказівок на фізичну та електронну адресу; надання, по можливості, інформації про засновників та керівників вказаних структур. Також має висвітлюватись орієнтовна програма та місія організацій, напрями діяльності, проекти та звіти.

Зокрема, у першому розділі, який інформує про центральні органи влади, варто надати інформацію про заходи, спрямовані на допомогу ВПО, Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Державної служби зайнятості та Пенсійного фонду України; вказати інформацію про «гарячі лінії» Міністерства соціальної політики, Офісу уповноваженого з питань ВПО та ін. Наголосимо на тому, що принципово важливим є подавати інформацію про різні види зв'язку, зважаючи на те, що серед ВПО – люди різного віку й інформаційної включеності, це далеко не завжди ті, хто має можливість і навички скористатись електронними ресурсами, тому важливо вказати контактні дані та фізичні адреси відповідних структур.

Наступний розділ має повідомляти про регіональні ради з питань ВПО, які переймаються захистом прав та інтересів внутрішньо переміщених осіб на регіональному (обласному, районному, міському) рівні. Зокрема, на сайті Донецької обласної військової адміністрації (<https://dn.gov.ua/>) подано довідник районних гарячих ліній для ВПО, який стане в нагоді цій категорії осіб. Обласні державні та військові адміністрації також на своїх сайтах інформують про гуманітарні хаби та муніципальні гуманітарні центри. Так, на сайті Одеської обласної державної адміністрації представлено місцевий телеграм-бот <https://t.me/dovidnykVPObot>, функцією якого є надання інформації про допомогу внутрішньо переміщеним особам в Одесі.

Також треба звернути увагу на те, що Львівська обласна військова адміністрація на своєму сайті (<https://loda.gov.ua/>) інформує про цифрову платформу «Опліч», розроблену в рамках Регіонального партнерства зайнятості у Львівській області «ОПЛІЧ» за підтримки Міжнародної організації праці та фінансування Мініс-

терства закордонних справ Данії. Представлена цифрова платформа «Опліч» (<https://cp-orlich.com/>) покликана сприяти місцевим та релокованим підприємствам. Адже за час повномасштабної війни до Львівської області перебазувалися 237 підприємств. До того ж, новий ресурс здатний допомогти в інтеграції та успішній адаптації ВПО, яких в області перебуває близько 200 тис.

У третьому розділі, який інформує про організації, створені безпосередньо вимушеними переселенцями, слід згадати про засновану в березні 2014 р. громадську організацію «Донбас SOS» (<https://www.donbasssos.org/en/>) та мережу центрів підтримки мариупольських переселенців по всій Україні «ЯМариуполь» (<https://mhhelp.org.ua/>).

Слід зазначити, що, крім корисної інформації для переселенців, громадська організація «Донбас SOS» на своєму сайті подає контактний телефон гарячої лінії, яка працює із самого початку збройної агресії Росії в Україні, перше звернення на неї надійшло у червні 2014 р. Гаряча лінія «Донбас SOS» за кількістю звернень та широкого спектру тематики консультацій не має аналогів серед громадських організацій в Україні. При цьому послуги гарячої лінії є безкоштовними, акцент робиться на індивідуальний підхід та конфіденційність. Спеціалісти гарячої лінії не лише надають контакти та номери законодавчих актів, а, за необхідності, разом із бенефіціарами проходять алгоритм пошуку інформації.

Варто також звернути увагу, що з квітня 2024 р. за підтримки Маріупольської міської ради у центрах «ЯМариуполь» розширено перелік адміністративних послуг. Тепер за заявою власника житла там можна зняти особу із задекларованого/зареєстрованого місця проживання. Таким чином, послуга допоможе зняти з реєстрації осіб, які не мають законних підстав для цього, або ж тих, які мають намір залишитися на постійне проживання за кордоном.

Істотно полегшити вирішення проблем вимушених переселенців покликаний і центр підтримки ВПО Волноваського району «Пліч-о-пліч» (https://t.me/plich_o_plich_vpo). Завдяки залученню молоді, студентів та інших активних громадян організація допомагає літнім та самотнім людям, малозабезпеченим та багатодітним сім'ям, соціально незахищеним верствам населення. Центр підтрим-

ки ВПО Волноваського району «Пліч-о-пліч» діє у Дніпрі, Кривому Розі та Полтаві.

Наступний розділ має знайомити з різноманітними організаціями, які долучилися до допомоги ВПО, але можуть мати ширші програми і напрями діяльності. Зокрема, серед таких можна назвати благодійну організацію «100% життя» (<https://network.org.ua/>), яка представляє інтереси людей з ВІЛ; громадську організацію «Центр соціальної адаптації людей з інвалідністю «Океан добра» (https://www.facebook.com/ocean.dobra/about/?_rdr); «Благодійний Фонд «Право на Захист» (<https://r2.p.org.ua/>), який надає безоплатні юридичні консультації. Усі ці та інші структури такого типу розвивались кожен у своєму напрямі, однак після 2014 р., а далі – і з часів повномасштабної російсько-української війни у 2022 р. – долучилися до допомоги учасникам бойових дій та внутрішньо переміщеним особам.

До цієї категорії організацій можна віднести і Мережу правового розвитку (<https://ldn.org.ua/>), засновану у 2009 р. Офіси мережі надають населенню базову інформацію з правових питань, активно співпрацюють з місцевим самоврядуванням для дослідження та вирішення проблем громад. Нині учасники Мережі правового розвитку займаються вирішенням проблем внутрішньо переміщених осіб та учасників бойових дій.

Як з'ясувалося, значна кількість організацій, що створені вимушеними переселенцями або опікуються проблемами ВПО, мають свої сторінки в соцмережах «Фейсбук», «Інстаграм», «Лінкедін», «Твіттер»; крім того, інформують про свою діяльність та збирають донати у телеграм та на ютуб. При цьому частина з наявних волонтерських організацій не має власного сайту, а представлена лише у соціальних мережах.

У розділі, що висвітлює міжнародні організації, також подано широкий спектр різноманітних структур – від відомих у всьому світі організацій Червоний Хрест і Карітас до фонду CORE Response (<https://www.corerresponse.org/>). Переважна більшість із цих міжнародних організацій має багаторічний досвід роботи, і їхня допомога поширюється на всі континенти. А з початком російсько-української війни вони також долучилися до допомоги переселенцям,

які опинилися в скрутному становищі як в Україні, так і за її межами. Так, заснована у 1992 р. групою чеських журналістів Міжнародна гуманітарна організація «Людина в біді» (People in Need, PIN) (<https://ukraine.peopleinneed.net/ua>), розпочала свою діяльність в Україні ще у 2003 р. Тож безпосередня присутність цієї організації в нашій країні дала змогу швидко відреагувати та надавати гуманітарну допомогу населенню ще з 2014 р., одразу після початку конфлікту на Сході країни.

Низка європейських країн, серед яких Данія, Естонія, Ірландія, саме під час повномасштабної війни в Україні створили ради у справах біженців, які опікуються проблемами внутрішньо переміщених осіб та українських мігрантів за кордоном.

У висновку можна відзначити, що створення спеціальної платформи для акумулювання інформаційних ресурсів на допомогу вимушено переміщеним особам насамперед має на меті полегшити пошук необхідної інформації про низку пільг та допомогу людям, які опинилися без даху над головою і змушені шукати притулку в інших регіонах України. Аналізуючи діяльність наявних структур як державних, так і волонтерських, можна зауважити, що увага до проблем ВПО матиме актуальність до того часу, доки існуватимуть внутрішньо переміщені особи. Тож можна вважати, що запропонована інформаційна платформа для ВПО тривалий час матиме попит, до того ж така платформа може постійно оновлюватися та поліпшуватися, враховуючи запити та пропозиції як самих ВПО, так і з урахуванням діяльності організацій, які їм допомагають.

Крім того, такий ресурс мав би стати в нагоді і волонтерським організаціям, які мали б можливість об'єднувати свої зусилля для поліпшення якості надання допомоги ВПО, зокрема укладаючи угоди про партнерство, реалізувати спільні проєкти, брати участь у різноманітних ініціативах чи форумах, а також обмінюватися досвідом роботи.

З огляду на вивчення цієї проблематики, такий контент також може стати в нагоді і науковим фахівцям.

Список бібліографічних посилань

1. Благодійні фонди України аналіз діяльності. *YC.Market*. 2023. 3.08. URL: <https://blog.youcontrol.market/blaghodiini-fondi-ukrayini-analiz-diialnosti/> (дата звернення: 10.08.2024).
2. Вимушені переселенці та громади, що їх приймають, потребують комплексної підтримки та інноваційних рішень задля інтеграції та розвитку. *Міжнародна організація з міграції*. 2016. 30.06. URL: <https://ukraine.iom.int/uk/node/> (дата звернення: 10.08.2024).
3. Внутрішні вимушені переміщення: обсяги, проблеми та способи їх вирішення. *НІСД*. 2023. 24.10. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/vnutrishni-vymusheni-peremishchennya-obsyahy-problemy-ta-sposoby-yikh> (дата звернення: 10.08.2024).
4. Гончаренко О. Три найголовніші проблеми ВПО в Україні: що потрібно змінити? *Українська правда*. 2024. 6.03. URL: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/goncharenko/> (дата звернення: 10.08.2024).
5. Два роки війни: стан і потреби ВПО в Україні. *ЗМІ для змін*. 2024. 25.03. URL: <https://cs.detector.media/community/texts/185978/2024-03-25-dva-roky-viyny-stan-i-potreby-vpo-v-ukraini/> (дата звернення: 12.08.2024).
6. Деякі питання соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих категорій осіб. *Верховна Рада України*. 2024. 23.03. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/> (дата звернення: 12.08.2024).
7. Добряк А. Потреби ВПО і як вони змінюються. *ЗМІСТ*. 2024. 14.05. URL: <https://zmist.pl.ua/publications/potreby-vpo-i-yak-vony-zminuyutsya> (дата звернення: 12.08.2024).
8. Довідка для ВПО: скільки переселенців в Україні отримують виплати і яка сума допомоги. *РБК-Україна*. 2024. 6.08. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/dovidka-vpo-skilki-pereselentsiv-ukrayini-1722951953.html> (дата звернення: 15.08.2024).
9. Єременко А. Проблеми і потреби внутрішньо переміщених осіб: результати якісного дослідження. *Active Group*. 2022. 31.05. URL: <https://activegroup.com.ua/2022/05/31/problems-i-potrebi-vnutrishno>

peremishhenix-osib-rezultati-yakisnogo-doslidzhennya/ (дата звернення: 15.08.2024).

10. Желай О. Нові напрями бібліотечної роботи з допомоги внутрішньо переміщеним особам: теоретичні, методичні та прикладні аспекти. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2017. Вип. 46. С. 292–312. <https://doi.org/10.15407/nr.46.292>

11. Закірова С. Українські біженці від війни: аналіз інформаційних ресурсів підтримки. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2023. Вип. 67. С. 54–81. <https://doi.org/10.15407/nr.67.054>

12. Кулицький С. Дослідження на базі ресурсів наукової бібліотеки проблем українських вимушено переміщених осіб-біженців і ринку праці за умов повномасштабної воєнної агресії Росії. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2023. Вип. 67. С. 145–161. <https://doi.org/10.15407/nr.67.145>

13. Спіріна С. Прояви солідарності з Україною світових бібліотек. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2023. Вип. 67. С. 162–173. <https://doi.org/10.15407/nr.67.162>

14. Трубавіна І. М. Проблеми внутрішньо переміщених осіб в Україні як основа соціально-педагогічної роботи з ними. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 8. С. 434–446. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_8_53 (дата звернення: 15.08.2024).

15. Уряд уточнив перелік категорій ВПО, які отримуватимуть допомогу на проживання. *Міністерство соціальної політики України*. 2024. 22.03. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/23612.html> (дата звернення: 15.08.2024).

References

1. Blahodiini fondy Ukrainy analiz diialnosti [Charitable funds of Ukraine analysis of activity]. (2023, August 3). *YC.Market* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://blog.youcontrol.market/blaghodiini-fondi-ukrayini-analiz-diialnosti/> (Last accessed: 10.08.2024).

2. Vymusheni pereselentsi ta hromady, shcho yikh prymaiut, potrebuti kompleksnoi pidtrymky ta innovatsiinykh rishen zadlia intehtatsii ta rozvytku [Forced migrants and their host communities need

comprehensive support and innovative solutions for integration and development]. (2016, June 30). *Mizhnarodna orhanizatsiia z mihratsii – International Organization for Migration* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://ukraine.iom.int/uk/node/> (Last accessed: 10.08.2024).

3. Vnutrishni vymusheni peremishchennia: obsiahy, problemy ta sposoby yikh vyrishennia [Internal forced displacement: volumes, problems and ways to solve them]. (2023, October 24). *Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen – National Institute for Strategic Studies* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/vnutrishni-vymusheni-peremishchennya-obsyahy-problemy-ta-sposoby-yikh> (Last accessed: 10.08.2024).

4. Honcharenko, O. (2024, March 6). Try naiholovnishni problemy VPO v Ukraini: shcho potribno zminyty? [Three most important problems of IDPs in Ukraine: what needs to be changed?]. *Ukrainska pravda – Ukrainian Pravda* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://blogs.pravda.com.ua/authors/goncharenko/> (Last accessed: 10.08.2024).

5. Dva roky viiny: stan i potreby VPO v Ukraini [Two years of war: the state and needs of IDPs in Ukraine]. (2024, March 25). *ZMI dlia zmin – Media for Change* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://cs.detector.media/community/texts/185978/2024-03-25-dva-roky-viyny-stan-i-potreby-vpo-v-ukraini/> (Last accessed: 12.08.2024).

6. Deiaki pytannia sotsialnoi pidtrymky vnutrishno peremishchenykh osib ta inshykh vrazlyvykh katehorii osib [Some issues of social support for internally displaced persons and other vulnerable categories of persons]. (2024, March 23). *Verkhovna rada Ukrainy – Verkhovna Rada of Ukraine* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/> (Last accessed: 12.08.2024).

7. Dobriak, A. (2024, May 14). Potreby VPO i yak vony zminiuiutsia [The IDPs' needs and how they are changing]. *ZMIST–CONTENT* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://zmist.pl.ua/publications/potreby-vpo-i-yak-vony-zminyuyutsya> (Last accessed: 12.08.2024).

8. Dovidka dlia VPO: skilky pereselentsiv v Ukraini otrymuiut vyplaty i yaka suma dopomohy [Help for IDPs: how many displaced persons in Ukraine receive benefits and what amount of assistance is]. (2024, August 6). *RBK–Ukraine – RBC–Ukraine* [in Ukrainian]. Retrieved

from <https://www.rbc.ua/rus/news/dovidka-vpo-skilki-pereselentsiv-ukrayini-1722951953.html> (Last accessed: 15.08.2024).

9. Yeremenko, A. (2022, May 31). Problemy i potreby vnutrishno peremishchenykh osib: rezultaty yakisnogo doslidzhennia [Problems and needs of internally displaced persons: results of a qualitative study]. *Active Group* [in Ukrainian]. Retrieved from <https://activegroup.com.ua/2022/05/31/problemi-i-potrebi-vnutrishno-peremishhenix-osib-rezultati-yakisnogo-doslidzhennia> (Last accessed: 15.08.2024).

10. Zhelai, O. (2017). Novi napriamy bibliotechnoi roboty z dopomohy vnutrishno peremishchenym osobam: teoretychni, metodychni ta prykladni aspekty [New areas of library work to help IDPs: theoretical, methodical and applied aspects]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 46, 292-312 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.46.292>

11. Zakirova, S. (2023). Ukrainski bizhentsi vid viiny: analiz informatsiinykh resursiv pidtrymky [Ukrainian refugees from the war: an analysis of information resources of support]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 67, 54-81 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.67.054>

12. Kulytskyi, S. (2023). Doslidzhennia na bazi resursiv naukovoï biblioteki problem ukraïnskykh vymusheno peremishchenykh osib-bizhentsiv i rynky pratsi za umov povnomasshtabnoi voïennoi ahresii Rosii [Research of the problems of Ukrainian forcibly displaced persons/refugees and the labor market during Russia's full-scale military aggression using resources of a scientific library]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 67, 145-161 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.67.145>

13. Spirina, S. (2023). Proïavy solidarnosti z Ukrayinoiu svitovykh bibliotek [Manifestations of solidarity towards Ukraine by world libraries]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, 67, 162-173 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/np.67.162>

14. Trubavina, I. M. (2015). Problemy vnutrishno peremishchenykh osib v Ukraini yak osnova sotsialno-pedahohichnoi roboty z nymy [Problems of internally displaced persons in Ukraine as a basis for social and pedagogical work with them]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii – Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*, 8, 434-446 [in Ukrainian]. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_8_53 (Last accessed: 15.08.2024).

15. Uriad utochnyv perelik katehorii VPO, yaki otrymuvatymut dopomohu na prozhyvannia [The Government has clarified the list of categories of IDPs who will receive housing assistance]. (2024, March 22). *Ministerstvo sotsialnoi polityky Ukrainy – Ministry of Social Policy of Ukraine*. Retrieved from <https://www.msp.gov.ua/news/23612.html> (Last accessed: 15.08.2024).

Стаття надійшла до редакції 20.09.2024.

Svitlana Spirina,

Junior Researcher,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

3 Holosiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine

e-mail: pilgrim1715@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8962-0550>

Olha Pestretsova,

Senior Researcher,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

3 Holosiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine

e-mail: pestretsova@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0102-9134>

Feasibility of Creating a General Platform of Electronic Resources to Help Internally Displaced Persons

The situation regarding the provision of the needs of internally displaced persons in Ukraine was examined, and the problems of weak awareness of this category of the population regarding the benefits and other preferences that they should receive because of the forced displacement to other regions of Ukraine for the reason of military operations, were identified.

It is emphasized that in the first half of 2024, the number of forcibly displaced persons in Ukraine amounted to 4.9 million people, and some of them

became displaced persons again. Attention is drawn to the fact that the problem of internally displaced persons in the information space was not always constant, but gained wide publicity first in 2014, and then in 2022, since the full-scale invasion of Russian troops on the territory of Ukraine began. At the same time, it is noted that Ukrainian and foreign mass media covered this issue, and sociologists and researchers, in particular, professionals at V. I. Vernadsky National library of Ukraine (NBUV), were engaged in it.

Currently, the researchers of the National Law Library of the NBUV are working on the creation of such an information resource, which should unite all state and public structures, volunteer organizations whose activities are aimed at helping IDPs.

The article provides information on the number of public organizations in certain regions that take care of the problems of internally displaced persons. In particular, as of July 2023, 27,087 charitable organizations operated in Ukraine, 13% of them, namely 1,435, were registered in Kyiv.

The article emphasizes the importance of structuring resources that assist IDPs, stressing the need to indicate physical and email addresses, provide information about the organizations' founders and leaders, and briefly inform about the main areas of their activity.

Finally, the feasibility of creating a single information platform for the maximum possible information about support for internally displaced persons has been proven.

In addition, it is noted that this resource can help volunteer organizations to improve the quality of their activities. Also, this platform will be useful for scholars who deal with this issue.

Keywords: internally displaced persons, sites, databases, state structures, foundations, volunteer organizations, international organizations.